

MEMO AAN DE GEMEENTERAAD

Aan De gemeenteraad
T.a.v. -
Datum 23 maart 2012
Betreft Interim-controle 2011 Deloitte
Van Het college
Ons kenmerk 112623
CC

	Paraaf	Datum
Controller	RP	22-3-2012
Directie		

Geachte dames en heren,

In november 2011 heeft de accountant van de gemeente, Deloitte, haar jaarlijkse interim-controle uitgevoerd. Bij deze controle zijn de 12 hoofdprocessen van de gemeente Albrandswaard beoordeeld. Naar aanleiding van de controle heeft de accountant een rapportage uitgebracht waarin de kwaliteit van de processen is beoordeeld en waarin aanbevelingen zijn gedaan.

In dit memo gaat het college in op de inhoud van de rapportage van de accountant. Het college vindt het daarbij van belang om aan te geven op welke manier gevolg zal worden gegeven aan de adviezen van de accountant.

Hofhoek 5

3176 PD Poortugaal

Postbus 1000

3160 GA Rhoon

Telefoon 010 506 11 11

Fax 010 501 81 80

www.albrandswaard.nl

Algemene controleaanpak (het proces).

Bij haar controle heeft Deloitte 12 hoofdprocessen beoordeeld. Deze processen sluiten nauw aan bij de feitelijke werkprocessen zoals die in de gemeentelijke organisatie voorkomen. Daarnaast wordt door middel van deze processen vrijwel de gehele financiële massa van de gemeente afgedekt. Binnen deze controleaanpak hanteert Deloitte een zgn. 'roulatieschema' waarbinnen de processen maximaal om de 3 jaar met meer dan normale aandacht worden beoordeeld. Jaarlijks beoordeelt de Auditcommissie daarnaast of er aanleiding is door bijvoorbeeld wijzigingen in de organisatie of gebleken/ingeschatte risicowijzigingen om een proces alsnog met uitgebreide aandacht te laten onderzoeken en beoordelen.

De processen die uitgebreide aandacht hebben gekregen zijn:

- Grondexploitaties
- Administratie & Verslaglegging
- Subsidieverstrekking

Normale aandacht hebben gekregen:

- Investerings
- Inkoop en aanbestedingen
- Belastingen en heffingen

vervolg pagina

- Leerlingenvervoer
- Overige opbrengsten
- Algemene uitkeringen
- Personeel
- Treasury
- Rechtmatigheid

De controle is met name gericht op het verkrijgen van inzicht en het toetsen van de maatregelen van interne beheersing (administratieve organisatie en interne controle) waarbij de volgende twee aspecten centraal stonden:

- *getrouwheid* (leiden de genoemde processen tot een getrouw financieel beeld)
- *rechtmatigheid* (zijn de processen in overeenstemming met geldende wet- en regelgeving doorlopen)

Algemene bevindingen/samenvatting:

De interne beheersing heeft in 2011 een verdere verbetering doorgezet waarbij met name de opzet van de beheersmaatregelen bij ieder proces op “groen” is gekomen.

De werking van de bedrijfsbrede processen grondexploitatie, subsidieverstrekking en budgetbewaking staat nog op “oranje” en heeft verdere aandacht nodig van het MT.

In de volgende paragraaf wordt nader ingegaan op de controlebevindingen.

Per hoofdproces heeft de accountant een oordeel gegeven en (indien van toepassing) aanbevelingen gedaan. Hieronder wordt e.e.a. samengevat en staat aangegeven welke (verbeter)acties bij de gemeente lopen. De nummering van de onderwerpen komt overeen met de nummering in het rapport van de accountant.

2.1 en 2.2 Managementsamenvatting en Algemeen.

Conclusie: De administratieve organisatie en daarin verweven maatregelen van interne beheersing (AO/IC) zijn verder verbeterd in 2011. Algemene punten van aandacht (oranje) blijven de grondexploitaties, de administratie & verslaglegging en rechtmatigheid omdat dit processen zijn die veel impact (blijven) hebben. Een 5-tal processen zijn van oranje naar groen gegaan, doch ook 2 processen, subsidieverstrekingen en inkoop/aanbesteding, van groen naar oranje. Deze laatste 2 processen zullen in 2012 een sterke verbetering moeten laten zien. In opzet heeft Albrandswaard voldoende aandacht voor de algemene controleomgeving en risicomanagement; beheersmaatregelen zijn in de processen ingebed in een brede beheersomgeving.

2.3 Risicoanalyse.

Zoals al aangegeven hanteren we voor de controle van de jaarrekening een risicogerichte benadering. Dit houdt in dat Deloitte samen met de Auditcommissie

vervolg pagina

(Wethouder Financiën, Raadsleden en MT/Financiën) de risico's inventariseert die kunnen leiden tot materiële fouten in de jaarrekening. De uitkomst van deze analyse staat gespecificeerd in de managementletter vermeld.

3.1 Bevindingen interimcontrole.

3.1.1 Grondexploitaties.

Conclusie: Door de nieuwe werkwijze (MPO) voor grondexploitaties zal de bedrijfsvoering en interne beheersing verder verbeteren. De opzet van de administratieve organisatie en interne controle rondom het proces grondexploitaties voldoet aan de gesteld eisen. De werking

Acties: Een verbeterpunt betreft de interne beheersing ten aanzien van onroerend goed transacties en het zichtbaar maken van de interne controle op de exploitatieopzetten. De terechte opmerkingen van de accountant over de apparaatskosten, rente en btw verrekening worden enerzijds meegenomen in de herzieningen/calculaties MPO (rente en apparaatskosten) en zijn anderzijds direct gecorrigeerd (btw verrekening).

3.1.2 Administratie en verslaglegging.

Conclusie: De opzet van de administratieve organisatie en verslaglegging is in de afgelopen periode verder verbeterd door toepassing van zero-based budgetting en de implementatie van monitoring tools als Pepperflow. De werking van het proces van budgetbewaking moet nog meer een integraal/afdelingsoverstijgend proces worden.

Acties: Om het proces te verbeteren moet er meer afstemming tussen betrokkenen plaatsvinden over verwachtingen en gemaakte afspraken en dienen er goede analyses gemaakt te worden van zowel overschrijdingen als onderschrijdingen van budgetten. Een ander punt van aandacht is de calculatie achteraf (jaarrekening) en het lerende effect dat dit moet sorteren in relatie tot het opstellen van nieuwe budgetten bij volgende begrotingen. Beide onderdelen zullen in 2012 worden opgepakt en geborgd.

3.1.3 Subsidieverstrekking.

Conclusie: De opzet van de nieuwe subsidieverordening is goed, doch de toepasbaarheid is wel complex. Hierdoor is de naleving van de gestelde besluitvormingstermijnen in een aantal gevallen niet gehaald.

Deloitte geeft in overweging om de afwijkingen met de modelverordening te heroverwegen.

vervolg pagina

Actie: Binnen de interne controle gaan we in 2012 de oorzaken van de termijnoverschrijdingen onderzoeken en maatregelen treffen om dit te voorkomen/verbeteren.

3.2 Bevindingen overige processen.

3.2.1 Rechtmatigheid.

Conclusie: Deloitte stelt vast dat de interne controle van voldoende kwaliteit is en dat zij kunnen steunen op de werkzaamheden en bevindingen van de intern controleur. Tevens stellen zij vast dat de afdeling control een beperkte personele capaciteit heeft, zeker in combinatie met het feit dat de controles niet door de lijnafdelingen worden uitgevoerd en door control wordt geanalyseerd en van commentaar wordt voorzien, maar dat het gehele interne controleproces door hen wordt uitgevoerd.

Acties: De planning van de interne controle rechtmatigheid is een vast onderdeel van het afdelingsplan concerncontrol. In 2012 zal er, als uitvloeisel van de goede samenwerking in BAR-verband, een gezamenlijk intern controleplan worden opgesteld voor de drie gemeenten. Hierin is een kwantificering van de processen aan de hand van geraamde inkomsten/uitgaven, alsmede een risicoanalyse opgenomen.

3.2.2 Personele lasten.

Conclusie: Vanwege de gevoeligheid van deze uitgaven is het wenselijk om de fiattering van uitgaven door een andere functionaris dan degene die de kosten heeft gemaakt, te laten uitvoeren.

Actie: Het proces wordt aangepast, en wel zo dat er een controletechnische functiescheiding zal plaatsvinden om zo ook maar enige belangenverstrengeling te voorkomen.

3.2.3 Inkoop en aanbesteding.

Conclusie: Er is een aanbesteding mogelijk niet volgens de richtlijn gedaan. Het advies is om de rechtmatigheid van de inkoop van diensten te beoordelen op naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen.

Actie: Een separaat onderzoek hierop alsmede een inventarisatie van contracten zal in 2012 plaats gaan vinden in samenspraak met de BAR-inkoper.

vervolg pagina

4. Follow-up adviezen uit voorgaande jaren (zie bijlage I).

Alle eerdere adviezen van Deloitte zijn opgepakt en deels afgerond. Voor de nog niet geheel afgeronde zaken is het de planning om deze lopende het jaar 2013 allemaal gereed te hebben.

5. Jaarrekening 2011.

Bij de jaarrekeningcontrole in april en mei 2012 zullen aanvullende steekproeven worden verricht en zal het slotdocument worden beoordeeld. Pas dan zal duidelijk zijn hoe ver de gemeente staat met de getrouwheid en de rechtmatigheid van haar processen. Los van deze accountantsverklaring staat wel vast dat in de afgelopen periode veel progressie is geboekt met het op orde brengen van de administratieve organisatie. Ook in 2012 zal hier veel aandacht aan worden geschonken en zal in goed overleg met de raad en met de accountant gewerkt worden aan verdere verbetering.

Opmerking/Advies

Afronden controlewerkzaamheden.

Actie

Na jaarrekeningopstelling laatste punten uitwerken, voor start controle in week 17.

Vertrouwende u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,
het college van de gemeente Albrandswaard,

de gemeentesecretaris,

Hans Cats

de burgemeester,

mr. Harald M. Bergmann